

MỘT SỐ KHÓ KHĂN, VƯỚNG MẮC TRONG GIẢI QUYẾT ÁN DÂN SỰ TẠI TÒA ÁN NHÂN DÂN THỊ XÃ KINH MÔN, TỈNH HẢI DƯƠNG

● NGUYỄN THỊ HIỀN

TÓM TẮT:

Bài viết này tập trung phân tích tình hình giải quyết án dân sự tại Tòa án nhân dân Thị xã Kinh Môn, tỉnh Hải Dương, nêu bật một số khó khăn, vướng mắc còn tồn tại trong giải quyết án dân sự tại Tòa án trong thời gian qua, từ đó đề xuất một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả giải quyết án dân sự tại Tòa án nhân dân Thị xã Kinh Môn, tỉnh Hải Dương trong thời gian tới.

Từ khóa: án dân sự, giải quyết án dân sự, Tòa án nhân dân Thị xã Kinh Môn, tỉnh Hải Dương.

1. Đặt vấn đề

Những năm qua, công tác giải quyết án dân sự tại Tòa án nhân dân Thị xã Kinh Môn, tỉnh Hải Dương luôn đảm bảo quyền và lợi ích hợp pháp của đương sự, chú trọng công tác hòa giải để đẩy nhanh tiến độ giải quyết. Tuy nhiên, trong quá trình giải quyết án dân sự tại Tòa án, vẫn còn gặp một số khó khăn, vướng mắc, đặc biệt liên quan đến tranh chấp quyền sử dụng đất. Do đó, để Tòa án nhân dân Thị xã Kinh Môn nhanh chóng khắc phục được những khó khăn, vướng mắc này, việc phân tích thực trạng, tìm ra những nguyên nhân và đề xuất giải pháp cụ thể là cần thiết, nhằm giúp cho Tòa án nhân dân Thị xã nâng cao chất lượng giải quyết án dân sự trong thời gian tới và hoàn thành tốt các nhiệm vụ trọng tâm.

2. Tình hình giải quyết án dân sự tại Tòa án nhân dân Thị xã Kinh Môn, tỉnh Hải Dương

Kinh Môn là thị xã cách xa trung tâm của tỉnh Hải Dương, gồm 23 phường, xã, tiếp giáp với tỉnh Quảng Ninh và thành phố Hải Phòng. Thực hiện

Nghị quyết số 176-NQ/BCS ngày 06/01/2022 về lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện nhiệm vụ công tác trọng tâm năm 2022 của Tòa án nhân dân; Chỉ thị số 01/2022/CT-TA ngày 10/01/2022 của Chánh án Tòa án nhân dân tối cao về việc thực hiện các nhiệm vụ trọng tâm công tác Tòa án năm 2022, tại các cuộc họp hàng tháng, Tòa án nhân dân Thị xã Kinh Môn luôn quán triệt, triển khai đến toàn thể cán bộ, công chức, người lao động trong đơn vị khi thực hiện nhiệm vụ xét xử phải tuân thủ các quy định của pháp luật về tố tụng và tranh tụng công khai tại phiên tòa trên cơ sở thực hiện đúng tính thần cải cách tư pháp; khắc phục triệt để việc để án quá hạn luật định, từng bước nâng cao chất lượng xét xử, hạn chế án bị hủy, án bị sửa với lỗi chủ quan. Đồng thời, việc ra bản án, quyết định của Tòa án phải bảo đảm đúng theo quy định của pháp luật, tạo sự công bằng xã hội, bản án luôn có tính thuyết phục cao.

Năm 2022, Tòa án nhân dân thị xã Kinh Môn, tỉnh Hải Dương đã giải quyết, xét xử được 691/716 án (từ ngày 01/10/2021 đến ngày 30/9/2022 trong

năm thi đua của ngành Tòa án), đạt tỷ lệ 96,5% (so với cùng kỳ năm 2021, thụ lý tăng 114 vụ việc, giải quyết tăng 120 vụ việc, tỷ lệ giải quyết tăng 1,6%), trong đó theo Luật Tố tụng là 582/607 vụ việc các loại, đạt tỷ lệ 95,9%, tồn 25 vụ; theo Luật Hòa giải, đối thoại tại Tòa án là 109 vụ. Định mức lao động bình quân của Thẩm phán là 6,93 vụ/tháng/Thẩm phán¹.

Về số lượng án dân sự, Hôn nhân gia đình, Kinh doanh thương mại, Lao động, Tòa án nhân dân thị xã Kinh Môn, tỉnh Hải Dương đã giải quyết tổng số 519/544 vụ việc các loại, đạt tỷ lệ 95,4%; tồn 25 vụ. Trong đó theo Luật Tố tụng, Tòa án nhân dân thị xã Kinh Môn đã giải quyết tổng số 410/435 vụ việc các loại, đạt tỷ lệ 94,3%, tồn 25 vụ (so với cùng kỳ năm 2021, thụ lý giảm 01 vụ, giải quyết tăng 03 vụ, tỷ lệ giải quyết tăng 1%) và theo Luật Hòa giải, đối thoại tại Tòa án là 109 vụ (so với năm 2021, tăng 106 vụ). Cụ thể, đối với án Dân sự: đã giải quyết tổng số 59/78 vụ việc, đạt tỷ lệ 75,6%, tồn 19 vụ; Đối với án HNGĐ: Đã giải quyết tổng số 338/342 vụ, đạt tỷ lệ 98,8%, tồn 04 vụ; Đối với án KDTM: Đã giải quyết tổng số 10/12 vụ, đạt tỷ lệ 83,3%, tồn 02 vụ; Đối với án Lao động: Đã giải quyết tổng số 3/3 vụ, đạt tỷ lệ 100%².

3. Một số khó khăn, vướng mắc trong giải quyết án dân sự tại Tòa án nhân dân Thị xã Kinh Môn, tỉnh Hải Dương hiện nay

Thứ nhất, tiến độ giải quyết các vụ án tranh chấp dân sự, kinh doanh thương mại còn chậm, chưa giải quyết dứt điểm, đặc biệt liên quan đến tranh chấp quyền sử dụng đất, việc phối kết hợp xem xét thẩm định tại địa phương (cơ sở thôn) có chỗ, có việc còn khó khăn, không thực hiện. Việc phối hợp giữa Ủy ban nhân dân, Tòa án nhân dân, cơ quan thi hành án, các sở, ban, ngành liên quan trong việc xác minh thu thập, đánh giá chứng cứ, định giá quyền sử dụng đất... chưa thực sự chặt chẽ. Theo quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015, đương sự phải có nghĩa vụ cung cấp đầy đủ chứng cứ cho Tòa án nhưng trên thực tế, việc lấy thông tin trong kho lưu trữ của các cơ quan nhà nước về các tài liệu có thể chứng minh cho việc khởi kiện của mình là điều không thể, ngay cả việc thẩm phán trực tiếp đi thu thập không phải lúc nào cũng gặp thuận lợi. Đây chính là một trong những

nguyên nhân làm cho việc giải quyết vụ án dân sự, đặc biệt liên quan đến tranh chấp quyền sử dụng đất bị kéo dài.

Thứ hai, việc thu thập chứng cứ phục vụ việc giải quyết án dân sự của Tòa án nhân dân Thị xã Kinh Môn còn nhiều vướng mắc, bất cập, đặc biệt những vụ án liên quan đến quyền sử dụng đất. Ví dụ như việc cung cấp mảnh trích đo địa chính của Chi nhánh Văn phòng đăng ký đất đai và công ty đo đạc tư nhân còn chậm nên Tòa án và Trung tâm hòa giải, đối thoại tại Tòa án vẫn chưa giải quyết được do chờ trích đo nên Tòa án luôn trong thế bị động. Hay việc xem xét, thẩm định đất tranh chấp vẫn còn gặp khó khăn do đương sự không hợp tác, cản trở. Ngoài ra, công tác định giá tài sản trong một số vụ án gặp khó khăn do các thành viên Hội đồng định giá không tham gia định giá đúng thời gian đã ấn định, hoặc có tham gia nhưng không đúng chuyên môn nên cũng ảnh hưởng thời gian giải quyết vụ án.

Thứ ba, trong nhiều vụ việc dân sự, đương sự không đến Tòa án theo giấy triệu tập, địa chỉ của các đương sự có sự thay đổi gây khó khăn cho việc cấp phát tổng đạt các văn bản tố tụng. Quá trình tiến hành tố tụng các vụ án, các đương sự đa số không chấp hành theo giấy triệu tập, Tòa án phải tốn thời gian, công sức và chi phí tố tụng để tổng đạt trực tiếp các văn bản tố tụng hoặc niêm yết các văn bản tố tụng dẫn đến các vụ án phải kéo dài thời gian giải quyết. Có nhiều quan hệ tranh chấp phức tạp, nhiều đương sự trong vụ án hoặc người đại diện hợp pháp theo ủy quyền của các đương sự trong vụ án có địa chỉ cư trú hoặc địa chỉ liên lạc ở ngoài tỉnh chiếm tỷ lệ rất cao.

Thứ tư, các vụ việc dân sự, đặc biệt là tranh chấp liên quan đến đất đai gia tăng với tính chất ngày càng phức tạp, ý thức chấp hành pháp luật của đương sự trong nhiều vụ việc chưa được nâng cao. Trong khi đó, các công việc phát sinh ngoài chuyên môn nhiều nhưng số lượng cán bộ, thẩm phán, thư ký không được bổ sung nên nhân sự không đủ để đáp ứng được yêu cầu nhiệm vụ. Bên cạnh đó, cán bộ, công chức phải làm rất nhiều công việc dẫn đến áp lực tăng, ảnh hưởng tâm lý chung, mức độ hoàn thành công việc, chất lượng công việc, dễ dẫn đến sai sót trong giải quyết án dân sự.

4. Một số giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả giải quyết án dân sự tại Tòa án nhân dân Thị xã Kinh Môn, tỉnh Hải Dương

Thứ nhất, qua thực tiễn xét xử cho thấy, việc phối hợp giữa Tòa án nhân dân Thị xã Kinh Môn với các cơ quan hành chính chưa thực sự hiệu quả. Các cơ quan hành chính nhà nước và cơ quan chuyên môn thường là nơi nắm giữ những tài liệu, chứng cứ liên quan đến vụ việc tranh chấp nhưng nhiều khi cán bộ các cơ quan này thiếu sự hợp tác trong việc cung cấp tài liệu, chứng cứ theo yêu cầu của đương sự, thậm chí có trường hợp Tòa án yêu cầu cung cấp tài liệu, chứng cứ còn gặp trở ngại. Vì vậy, để đẩy nhanh tiến độ giải quyết, xét xử các vụ, việc hôn nhân gia đình, dân sự, kinh doanh thương mại... nâng cao chất lượng giải quyết, xét xử các vụ án dân sự trong thời gian tới, tác giả thiết nghĩ cần có một cơ chế xử lý thích hợp, có hiệu quả, đối với những trường hợp các cá nhân, cơ quan, tổ chức đang nắm giữ tài liệu, chứng cứ của vụ án mà thiếu sự hợp tác hoặc không cung cấp tài liệu, chứng cứ của vụ án để đảm bảo cho việc giải quyết vụ án được nhanh chóng, kịp thời, chính xác và đúng pháp luật.

Thứ hai, Tòa án nhân dân Thị xã Kinh Môn cần tăng cường bồi dưỡng, tập huấn nghiệp vụ cho đội ngũ thẩm phán, cán bộ Tòa án nhằm giúp cho các thẩm phán và cán bộ Tòa án nắm vững được các nguyên tắc chỉ đạo, áp dụng đúng các quy định của pháp luật về tố tụng dân sự, quy định của pháp luật về đất đai cũng như các kỹ năng tiến hành hòa giải, nhận thức được tính chất đặc thù trong quá trình giải quyết các tranh chấp về đất đai. Mỗi thẩm phán, Thư ký cần xác định khâu hòa giải trong quá trình giải quyết án dân sự là cần thiết và quan trọng nên cần có phương pháp hòa giải đối với từng loại vụ việc để đạt được hiệu quả hòa giải cao. Đối với những vụ việc đơn giản có thể triệu tập đương sự đến tự khai, đồng thời, tiến hành phiên họp cận công khai chứng cứ và phiên hòa giải. Như vậy, Tòa án vừa rút ngắn được thời gian giải quyết, đẩy nhanh tiến độ giải quyết án dân sự, vừa tạo điều kiện cho các đương sự tiết kiệm thời gian và chi phí đi lại khi đến Tòa án làm việc.

Thứ ba, mỗi Thẩm phán Tòa án nhân dân Thị xã

Kinh Môn cần phải xây dựng kế hoạch giải quyết án cụ thể, đổi mới, cải tiến phương pháp làm việc và chịu trách nhiệm trực tiếp về chất lượng xét xử, giải quyết các vụ án được phân công. Đồng thời, cập nhật báo cáo tổng kết, rút kinh nghiệm giải quyết án của Tòa án nhân dân tỉnh Hải Dương, tham khảo các án lệ, các quyết định giám đốc thẩm, tái thẩm của Tòa án nhân dân tối cao để học hỏi, rút ra bài học kinh nghiệm cho bản thân trong quá trình giải quyết án. Ngoài ra, mỗi thẩm phán cần tập trung thực hiện tốt các giải pháp đột phá nhằm đẩy nhanh tiến độ và nâng cao chất lượng công tác giải quyết án nói chung, đối với các loại vụ việc dân sự nói riêng.

Thứ tư, lãnh đạo Tòa án nhân dân Thị xã Kinh Môn cần phải thường xuyên theo dõi, kiểm tra tiến độ, chất lượng giải quyết án của mỗi Thẩm phán và có giải pháp đối với các vụ án Thẩm phán thụ lý nhưng để lâu không giải quyết, sẽ dẫn đến các trường hợp vụ án kéo dài. Bên cạnh đó, cần đổi mới phương pháp làm việc, phân công trách nhiệm cụ thể đối với từng cán bộ công chức, khen thưởng, động viên kịp thời đối với các Thẩm phán, Thư ký giải quyết được những vụ án phức tạp, đồng thời, phê bình thẳng thắn đối với các cán bộ không hoàn thành nhiệm vụ được giao đúng thời hạn.

4. Kết luận

Tòa án nhân dân Thị xã Kinh Môn, tỉnh Hải Dương đã có những chuyển biến tích cực, cơ sở vật chất, điều kiện làm việc của Tòa án từng bước được hoàn thiện. Bên cạnh đó, năng lực, trình độ, tinh thần trách nhiệm của Thẩm phán, cán bộ, công chức của Tòa án nhân dân Thị xã Kinh Môn ngày càng được nâng cao, góp phần quan trọng trong việc giữ vững an ninh chính trị, trật tự, an toàn xã hội, tạo điều kiện thuận lợi phát triển kinh tế - xã hội của địa phương. Tuy nhiên, để công tác xét xử, giải quyết các vụ án dân sự được kịp thời, khách quan, đúng pháp luật, đảm bảo cho quyền và lợi ích hợp pháp của đương sự được pháp luật bảo vệ, Tòa án nhân dân Thị xã Kinh Môn, tỉnh Hải Dương cần áp dụng đồng bộ các giải pháp, nhanh chóng khắc phục những khó khăn và vướng mắc trong giải quyết các loại án nói chung, các án dân sự nói riêng; nỗ lực không ngừng nhằm hoàn thành tốt các nhiệm vụ trọng tâm ■

TÀI LIỆU TRÍCH DẪN:

^{1,2} Tòa án Nhân dân thị xã Kinh Môn, tỉnh Hải Dương (2022), Báo cáo tổng kết công tác thi đua, khen thưởng năm 2022.

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. Quốc hội (2015). Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015.
2. Ban cán sự Đảng Tòa án nhân dân tối cao (2022). Nghị quyết số 176-NQ/BCS ngày 06/01/2022 về lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện nhiệm vụ công tác trọng tâm năm 2022 của Tòa án nhân dân.
3. Chánh án Tòa án nhân dân tối cao (2022). Chỉ thị số 01/2022/CT-TA ngày 10/01/2022 về việc thực hiện các nhiệm vụ trọng tâm công tác Tòa án năm 2022.
4. Tòa án Nhân dân thị xã Kinh Môn, tỉnh Hải Dương (2022), Báo cáo tổng kết công tác thi đua, khen thưởng năm 2022.

Ngày nhận bài: 3/6/2023

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 25/6/2023

Ngày chấp nhận đăng bài: 10/7/2023

Thông tin tác giả:

ThS. NGUYỄN THỊ HIỀN

Thẩm phán Tòa án nhân dân Thị xã Kinh Môn, tỉnh Hải Dương

**SOME DIFFICULTIES AND OBSTACLES
IN THE CIVIL LAWSUIT SETTLEMENT
OF THE PEOPLE'S COURT OF KINH MON TOWN,
HAI DUONG PROVINCE**

● Master. **NGUYEN THI HIEN**

Judge, People's Court of Kinh Mon Town, Hai Duong Province

ABSTRACT:

This study analyzes the civil lawsuit settlement of the People's Court of Kinh Mon Town, Hai Duong province. The study points out some difficulties and obstacles in the settlement of civil cases at the Court in recent years. Based on the study's findings, some solutions are proposed to improve the efficiency of civil lawsuit settlement at the People's Court of Kinh Mon Town in the near future.

Keywords: civil judgment, civil lawsuit settlement, People's Court of Kinh Mon Town, Hai Duong province.